

figurno letenje, zrakoplovstvo: izvođenje figura i akrobacija naglim promjenama smjera, visine i brzine leta zrakoplova; izvodi se na aeromitinzima, natjecanjima, pri ispitivanju sposobnosti zrakoplova; koristi se u školovanju pilota za razvijanje samopouzdanja, snalažljivosti, tehnike pilotiranja, sposobnosti vraćanja zrakoplova u normalan let iz svakog položaja u zraku. F. l. se može izvoditi pojedinačno i grupno; figure se dijele na jednostavne i složene. Jednostavne figure počinju i završavaju normalnim položajem zrakoplova; složene figure nastaju spajanjem više jednostavnih figura u novu figuru. Kod izvođenja figura s jedrilicama potrebna je povećana brzina koja se postiže poniranjem prije ulaska u figuru. Figure se mogu izvoditi i s helikopterima, zmajevima i drugim vrstama zrakoplova, ovisno o njihovim specifičnim manevarskim sposobnostima. U modelarstvu se f. l. primjenjuje kod modela u kružno-upravljanom letu (klasa F 2B) i radio-upravljanim modelima (klasa F 3). Pri pojedinim armijama postoje specijalne jedinice ratnog zrakoplovstva za f. l. U motornom letenju održavaju se natjecanja u f. l. za PS i PJ. Prvo PS održano je 1934 (pobjednik Nijemac G. Fieseler), a službena PS prema preciznim pravilima održavaju se od 1960 svake druge god. PJ održavaju se od 1967. Na natjecanjima u f. l. koriste se specijalni avioni za akrobatsko letenje (Zlin 526, JAK 18 P, Tornado i dr.), a izvode se obavezni, nepoznati i slobodni sastavi. U obaveznim sastavima natjecatelj izvodi 16 unaprijed određenih figura i kombinacija figura, u nepoznatim sastavima izvodi 20 figura koje se natjecateljima saopćavaju neposredno prije polijetanja, i u slobodnim sastavima natjecatelj izvodi slobodno izabrane figure. Trajanje izvedbi je vremenski ograničeno, a let mora biti izveden u prostoru precizno određenom po visini, dužini i širini. Sudi 5 sudaca od kojih 3 ocjenjuju kvalitetu izvođenja figura, a 2 izvođenje figura unutar radne zone. Kvaliteta izvođenja svake figure ocjenjuje se od 0 do 10 b. i množi s koeficijentom težine.

FIH (franc. Fédération Internationale de Hockey sur Gazon), Međunarodni savez hokeja na travi, osn. 1924 u Parizu, gdje mu je i sjedište. Jugoslavenski hokejski savez primljen je u FIH 1950. Od 1947 u FIH pristupa i IHB (engl. International Hockey Board), Hokejski savez V. Britanije koji zadržava isključivo pravo tumačenja i event. promjene pravila igre, te imenovanja međ. sudaca. FIH vodi brigu o hokejskom turniru na Ol i o natjecanjima u okviru Afro-azijskih, Panafričkih, Panameričkih i ML.

FIHC (franc. Fédération Internationale Haltérophile et Culturiste), Međunarodni savez za dizanje utega i kulturizam, osn. 1920 u Parizu. God. 1946 osn. je samostalni Međunarodni savez za kulturizam (IFBB), pa se umjesto FIHC osniva IWF (engl. International Weightlifting Federation), Međunarodni savez za dizanje utega.

fijanketirani lovac, šah: lovac postavljen na polje, oslobođeno pomicanjem pješaka ispred skakača.

fijanketo (tal. fianco; bok), šah: postavljanje lovca na polja b2 ili g2, odn. b7 ili g7; omogućava se pomicanjem pješaka ispred skakača, čime se oslobođa polje za lovca, koji s takvog bočnog položaja kontrolira jeondu od dugih dijagonala: a1-h8 ili h1-a8.

FIK (franc. Fédération Internationale de Korfball), Međunarodni savez za korbball, osn. 1933 sa sjedištem u Amsterdamu.

fiksacija, rvanje: zadržavanje određene poze nužne za logički nastavak nekog zahvata,

naročito u parteru. Metoda f. primjenjuje se u toku trenažne borbe na dati znak trenera, kad rvači zaustavljeni u nastaloj pozi čekaju upute od trenera za nastavak borbe ili upute o ispravljanju učinjene greške.

fiksirani centar, šah: raspored pješaka kada se u centru nalazi po jedan nepokretni pješak s obje strane (npr.: bijeli d4 i crni d5).

fiksni start, veslanje: obavezni način startanja na regatama u organizaciji FISA; pri f. s. poravnaci uz pomoć držača čamaca na posebno građenom mjestu za start poravnavaju čamce, nakon čega starter daje znak za početak utrke.

FIL (franc. Fédération Internationale de Luge de Course), Međunarodni sanjački savez, osn. 1957 u St. Moritzu (Švicarska), sa sjedištem u Rottenmannu (Austrija). Jugoslaviju predstavlja u FIL Sankaška zveza Slovenije.

FILA (franc. Fédération Internationale de Lutte Amateur), Međunarodna federacija za amatersko rvanje, osn. 1921 u Parizu. Toj organizaciji je prethodila Međunarodna federacija za rvanje i dizanje utega, osn. 1913 u Berlinu, s tim da je 1920 osn. FIHC (franc. Fédération Internationale Haltérophile et Culturiste), Međunarodna federacija za dizanje utega i kulturizam, a 1921 IAWF (engl. International Amateur Wrestling Federation), koja od 1954 koristi češće franc. naziv FILA. Od 1972 predsjednik FILA je Milan Erceg, dugogodišnji generalni sekretar i potpredsjednik SFKJ.

filatelija (grč.), sakupljanje i proučavanje poštanskih maraka i ostalih poštanskih dokumenata. U povodu važnih sp. priredbi i događaja, obljetnica i jubileja, komemoracija, izgradnje novih sp. objekata i pojava novih sp. grana, izdaju se poštanske marke. Otiskuju poštanski pečati s piktogramima. Štampaju prigodne omoćnice i dr. Prve marke sa sp. motivima štampane su u Grčkoj u povodu prvih Ol modernog doba, 1896 u Ateni, a u našoj zemlji prigodom PE u veslanju, 1932 u Beogradu.

Filić, Krešimir (1891–1972), historičar, istaknuti kulturni radnik, profesor i upravitelj Varaždinskog muzeja; planinar. God. 1919 osnovao je planinarsko društvo u Varaždinu i bio mu predsjednik oko 30 god. Potaknuo je izgradnju kuće na Ravnoj gori (Filićev dom).

Filipec, Franjo (1919), službenik; nogometni trener NK Karlovac i tajnik Saveza nogometnih trenera područja Karlovac. Dobitnik Zlatne plakete NSJ.

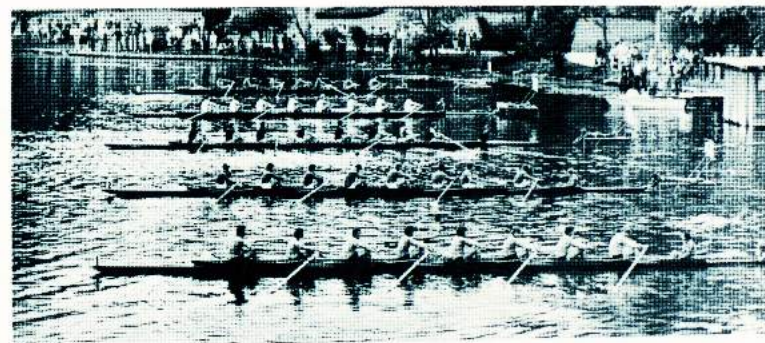
Filipi, Mile (1910), nastavnik tjel. odgoja u Zadru; sp. radnik. Sportom se počeo baviti od 1927 u Šibeniku. Jedan je od osnivača Gimnastičkog društva u Zadru i jedne od prvih plivačkih škola u nas. Sudjelovao je pri osnivanju plivačkog kluba, jedriličarskog društva, atletskog kluba i društva planinara,

FIGURNO LETENJE

FILATELIJA

FIKSNI START